Lagligen flytta utomlands med barn

Sverige

1 I vilka situationer får en förälder lovligen föra ett barn till ett annat land, utan den andra förälderns samtycke?

Om ett barn har två vårdnadshavare krävs som utgångspunkt gemensamma beslut i frågor som rör barnets personliga angelägenheter, däribland såväl kortare utlandsvistelser som permanenta flyttar. Om barnet bor hos bara den ene av två vårdnadshavare, anses dock den förälder barnet bor hos ha rätt att bestämma om var barnet ska vistas på sin fritid, inbegripet kortare utlandsbesök, så länge det inte inkräktar på den rätt barnet kan ha till umgänge med den andre vårdnadshavaren.

En förälder som är ensam vårdnadshavare har rätt att ta med sig barnet på utlandsresa eller att flytta permanent utomlands med barnet utan den andre förälderns samtycke. Om barnet har rätt till umgänge med den andre föräldern, bör detta emellertid beaktas av den förälder som är vårdnadshavare. Den kvarvarande föräldern, med vilken barnet har rätt till umgänge, kan ansöka om verkställighet av umgängesavgörandet i barnets nya vistelseland, i den mån detta är möjligt enligt reglerna i det nya vistelselandet. En sådan kvarvarande förälder kan också ansöka om umgänge enligt 1980 års Haagkonvention, om den konventionen är tillämplig i förhållande till det land där barnet vistas. Om en ensam vårdnadshavare inte respekterar ett umgängesavgörande, och därigenom inte tillgodoser barnets behov av en nära och god kontakt med båda föräldrar, får detta normalt betydelse för hur en svensk domstol bedömer vårdnadsfrågan i en eventuellt efterföljande rättstvist. Föräldrarna har således ett gemensamt ansvar för att se till att umgänget fungerar.

2 I vilka situationer krävs den andra förälderns samtycke för att barnet ska få föras till ett annat land?

Som framgår av svaret på fråga 1 ska föräldrar som båda är vårdnadshavare fatta beslut gemensamt i frågor som rör barnet, däribland utlandsvistelser. Vidare följer av svaret på fråga 1 att även om bara den ene av föräldrarna är vårdnadshavare, så finns det vissa situationer där denne vårdnadshavare bör anpassa utlandsvistelser, både kortare och permanenta sådana, med barnet efter det som eventuellt är bestämt om barnets rätt till umgänge med den andre föräldern. Att olovligen bortföra ett barn kan vara ett brott enligt svensk lag.

3 Om den ena föräldern inte samtycker till att barnet förs till ett annat land, även om detta är nödvändigt, vad krävs för att barnet lovligen ska få bortföras till ett annat land?

Det finns en möjlighet för en vårdnadshavare, som har gemensam vårdnad om barnet tillsammans med den andre föräldern, att i vissa situationer ensam fatta beslut i frågor som rör vårdnaden om ett barn. Förutsättningen för denna möjlighet är att den andra vårdnadshavaren till följd av frånvaro, sjukdom eller annan orsak är förhindrad att vara med och fatta ett beslut som inte utan olägenhet kan skjutas upp. Det får inte heller vara beslut av ingripande betydelse för barnets framtid, om inte barnets bästa uppenbarligen kräver det. Dessutom finns det en möjlighet för socialnämnden att besluta om psykiatrisk eller psykologisk behandling trots att endast den ene vårdnadshavaren samtycker, om det krävs med hänsyn till barnets bästa.

4 Gäller samma bestämmelser för tillfälligt bortförande (till exempel i samband med semester eller för vård) som för permanent bortförande? Om ni använder formulär för samtycke, vänligen bilägg en kopia.

Samma bestämmelser gäller för en förälder som är ensam vårdnadshavare. Om barnet bor hos bara den ene av två vårdnadshavare, anses den förälder som barnet bor hos ha rätt att bestämma var barnet ska vistas på sin fritid, inbegripet kortare utlandsbesök (jfr svaret på fråga 1). En vårdnadshavare som har gemensam vårdnad om barnet med den andre föräldern kan också, efter beslut av socialnämnden, ta med sig barnet utomlands för psykiatrisk eller psykologisk behandling utan samtycke från den andre föräldern (jfr svaret på fråga 3).

Senaste uppdatering: 09/03/2015

De nationella versionerna av sidan sköts av respektive kontaktpunkt. Översättningarna har gjorts av EU-kommissionen. Det är möjligt att översättningarna ännu inte tar hänsyn till eventuella ändringar som de nationella myndigheterna har gjort. Varken det europeiska rättsliga nätverket eller kommissionen påtar sig något som helst ansvar för information eller uppgifter som ingår eller åberopas i detta dokument. För de upphovsrättsliga regler som gäller för den medlemsstat som ansvarar för denna sida hänvisas till det rättsliga meddelandet.